

Nr 78

**Kungl. Maj:ts proposition angående
extra studiemedel för andra halvåret 1971;
given Stockholms slott den 19 mars 1971.**

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF ADOLF

SVEN MOBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att de studerande som redan beviljats studiemedel för hela kalenderåret 1971 skall för andra halvåret 1971 erhålla extra återbetalningspliktiga studiemedel med 70 % av skillnaden mellan basbeloppet för maj 1971 och basbeloppet för november 1970 som en kompensation för att basbeloppet, genom omläggningen av skattesystemet, höjts i större omfattning än som tidigare förekommit under en begränsad period.

Förslag till

Lag om extra studiemedel

Härigenom förordnas som följer.

1 § För finansiering av studier under andra halvåret 1971 vid läroanstalt som avses i 1 § studiemedelsförordningen (1964: 401) tillhandahåller staten extra studiemedel.

2 § Extra studiemedel utgår till studerande som uppburit studiemedel enligt studiemedelsförordningen (1964: 401) för andra halvåret 1971 enligt beslut som avser studiemedel för både första och andra halvåret 1971.

Extra studiemedel utgår med ett belopp som motsvarar sjuttio procent av skillnaden mellan basbeloppet enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring för maj 1971 och basbeloppet enligt samma lag för november 1970.

Fråga om extra studiemedel prövas av centrala studiehjälpsnämnden, sedan den studerande anmält att han vill ha sådana medel.

3 § Bestämmelserna i 32 §, 33 §, 34 § andra stycket och 36 § studiemedelsförordningen (1964: 401) äger motsvarande tillämpning på extra studiemedel.

4 § Extra studiemedel skall återbetalas. Därvid skall de anses utgöra del av den studerandes återbetalningspliktiga studiemedel enligt studiemedelsförordningen (1964: 401).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1971.

**Utdrag av protokollet över utbildningsärenden,
hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet
på Stockholms slott den 19 mars 1971.**

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Statsrådet Moberg anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *extra studiemedel för andra halvåret 1971* och anför.

Studerande vid eftergymnasiala och vissa andra läroanstalter erhåller studiemedel enligt bestämmelserna i studiemedelsförordningen (1964: 401, omtryckt 1970: 266).

Studiemedel består av studiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel. Studiemedel beviljas vanligen för en tid av två terminer (två kalenderhalvår). De bestäms då med ledning av det basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring som gäller andra månaden före den första av de två terminerna. Studiemedlen är således indexreglerade. För helt år utgår de med 140 % av basbeloppet.

Studiemedel som beviljats för hela kalenderåret 1971 har således bestämts på grundval av det basbelopp som gällde i november 1970, nämligen 6 400 kr. Förändringar av basbeloppet därefter kan inte påverka storleken av studiemedlen.

Med hänsyn till främst de förändringar i skattesystemet som trädde i kraft den 1 januari 1971 har basbeloppet höjts i större omfattning än som tidigare förekommit under en så kort period. Basbeloppet uppgår för mars 1971 till 6 900 kr. I samband med att skattesystemet förändrades fattades beslut om viss kompensation i anledning därav för bl. a. studerande på gymnasieskolnivå. Det är rimligt att en viss kompensation ges även till de studerande inom studiemedelssystemet. Denna bör gälla de studerande som redan har beviljats studiemedel för hela kalenderåret 1971 och som uppburit studiemedel för andra delen av kalenderåret. Kompensationen som får anses som engångsåtgärd bör ges den formen att de studerande för andra halvåret får extra, återbetalningspliktiga studiemedel. Dessa bör utgå med ett schablonbelopp som motsvarar 70 % av skillnaden mellan basbeloppet för maj 1971 och basbeloppet för november 1970. Med denna utformning får de berörda

studerandena sammanlagt samma studiestöd som de skulle ha erhållit om beslut om studiemedel hade fattats särskilt för varje halvår.

Jag vill i detta sammanhang framhålla att 1968 års studiemedelsutredning f. n. prövar frågan om studiemedel, som på en gång beviljas för två terminer, i vad avser den andra terminen kan eller bör beräknas med ledning av det basbelopp som gäller omedelbart före den andra terminen. Att redan nu genomföra ett sådant system är praktiskt ogenomförbart, eftersom det kräver en omfattande förändring av tillämpade rutiner för utbetalning av studiemedel.

Vad jag har föreslagit medför ett ökat medelsbehov för investeringsanslaget Studiemedelsfonden. I frågan om storleken därav torde jag få återkomma till Kungl. Maj:t i samband med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1971/72.

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- 1) antaga inom utbildningsdepartementet upprättat förslag till *lag om extra studiemedel*,
- 2) medge att investeringsanslaget Studiemedelsfonden under åttonde huvudtiteln får tas i anspråk under budgetåret 1971/72 för extra studiemedel enligt lagförslaget.

Ärendet bör behandlas under riksdagens vårsession.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten